

FAKTAARK

2. En mere ensartet levestandard på et rimeligt niveau

Ydelseskommisionens model har fokus på en mere ensartet levestandard på et rimeligt niveau, samtidig med at det skal kunne betale sig at arbejde, uddanne sig og forsikre sig i en a-kasse. Der er taget et særligt hensyn til børnene.

Ydelseskommisionen **anbefaler**, at grundsatsen fastsættes med et kortsigtet minimumsbudget som et pejlemærke. Dette budget benævnes grundbudgettet. At levestandarden er rimelig, er for kommissionen både et spørgsmål om, at man kan afholde udgifter i henhold til et minimumsbudget, og at der er et økonomisk incitament til uddannelse, beskæftigelse og forsikring mod arbejdsløshed. To andre pejlemærker for ydelsesniveauet er SU samt 85 procent af dagpengemaximum og den overenskomstfastsatte mindsteløn på HK-området.

Brugen af et konkret budget som pejlemærke sikrer også en mere *ensartet* levestandard på tværs af forskellige familietyper, hvilket samlet set skaber et mere retfærdigt system, ligesom det sikrer fokus på en rimelig levestandard, når ydelsesniveauerne fastsættes.

Nye satser og tillæg for kontanthjælp

- Grundsats: 6.600 kr.
- Forhøjet sats: 10.450 kr.
- Sats for hjemmeboende børn over 18 år: 2.550 kr.

Dertil kommer:

- Fast børnetillæg: 3.550 kr. til alle forsørgere (uanset antallet af børn)
- Fast tillæg til enlige uden børn i husstanden: 1.000 kr. grundsats/2.250 kr. forhøjet sats
- Fritidstillæg: 450 kr. pr. barn pr. familie (skattefrit, dog max. 1.800 kr.)
- 75 procent af fritidstillægget fradrages i de enlige forsørgeres ordinære børnetilskud, svarende til fradrag på 337,5 kr. per barn (skattefrit, dog max 1.350 kr.)

Kortsigtet minimumsbudget

Reference- og minimumsbudgetter blev introduceret og videreudviklet af Center for Alternativ Samfundsanalyse og Rockwool Fondens Forskningsenhed. Ydelseskommisionen tager afsæt i et kortsigtet minimumsbudget uden opsparing til varige forbrugsgoder som fx møbler og værktøj, og benævner det grundbudgettet. Grundbudgettet muliggør et beskedent, men sundt liv med mulighed for at deltage i familie- og samfundsmæssige sammenhænge. Grundbudgettet tager højde for stor-driftsfordele.

Pejlemærker for ydelsesniveauet

- Grundbudgettet udgør et pejlemærke for den nedre grænse af ydelsen for at sikre borgere og familier i kontanthjælpssystemet en ensartet levestandard, som muliggør et beskedent, men sundt liv med mulighed for at deltage i familie- og samfundsmæssige sammenhænge.
- SU udgør et pejlemærke for den øvre grænse for grundsatsen, så borgere uden uddannelse har et økonomisk incitament til at tage en uddannelse, herunder integrationsgrunduddannelse (IGU).
- 85 procent af den overenskomstfastsatte mindsteløn for ufaglærte på HK-området og den maksimale dagpengesats udgør et pejlemærke for den øvre grænse for forhøjet sats, så der er et økonomisk incitament til beskæftigelse – også i den lavere ende af lønskalaen – og til at forsikre sig mod arbejdsløshed.

Table 1 Disponibel indkomst efter anbefalingerne sammenlignet med gældende regler og pejlemærker, 2021.

	Enlig					Par				
	Antal børn					Antal børn				
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
Disponibel indkomst										
Grundsats	6.900	14.700	18.000	21.000	24.300	12.100	19.000	21.300	23.300	25.000
Forhøjet sats	10.000	16.700	20.400	23.400	26.700	16.800	22.400	24.700	26.700	28.700
Disponibel indkomst										
SHO-ydelse	7.000	15.000	18.300	21.200	24.100	11.600	17.300	19.100	20.400	21.400
Uddannelseshjælp	7.200	15.200	18.500	21.400	24.300	11.800	18.100	19.800	20.800	21.700
Kontanthjælp	10.400	15.200	18.500	21.400	24.300	17.600	23.400	24.300	25.300	26.300
Pejlemærker										
SU	6.100	16.100	19.300	22.200	25.400	11.700	18.000	19.600	20.600	21.500
Lavindkomstjob	14.000	19.400	23.200	26.600	29.800	26.900	27.800	28.800	30.200	31.800
Grundbudget	10.000	13.900	16.300	19.200	22.500	15.300	18.100	20.800	23.800	26.700

Anm.: Ved beregning af boligstøtte er der forudsat månedlig husleje svarende til medianhuslejen for kontanthjælpsmodtagere, afrundet til nærmeste 500 kr., samt udgifter til el, vand og varme på mellem 784 og 1.337 kr. pr. måned. Alle børn antages at være 7-14 år. Børnebidraget forudsættes at svare til normalbidraget, der udgør 1.443 kr. pr. barn pr. måned. **Opgørelsen af grundsats og forhøjet sats er inkl. fuldt fritidstillæg.** Ved gældende regler er der taget udgangspunkt i personer, som ikke berøres af 225-timersreglen, og opgørelsen er eksklusiv det midlertidige børnetilskud. Lavtlønsjob angiver den disponible indkomst, når enlige eller begge personer i et par arbejder 37 timer om ugen til den overenskomstfastsatte mindsteløn for ufaglærte inden for hk-området, svarende til 123,42 kr. i timen. Grundbudgettet er opgjort inklusiv egne beregninger af bruttoudgifter til bolig og nettoudgifter til daginstitution. Nettoudgiften til daginstitution er her beregnet for familier på grundsats. De røde tal er de beløb, der svarer til eller ligger under grundsatsen.

Kilde: Familietypemodellen fra december 2020, RFF (2016) og egne beregninger.

Table 2 Ydelser med de anbefalede satser sammenlignet med udvalgte gældende satser, 2021-pl.

	Enlig kontanthjælpsmodtager					Personer i kontanthjælpspar (ydelse pr. person)				
	Antal børn					Antal børn				
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
Ydelse før skat, grundsats	7.600	10.150	10.150	10.150	10.150	6.600	10.150	10.150	10.150	10.150
Ydelse før skat, forhøjet sats	12.700	14.000	14.000	14.000	14.000	10.450	14.000	14.000	14.000	14.000
Fritidstillæg (skattefrit)		450	900	1.350	1.800		225	450	675	900
Fradrag i ordinært børnetilskud (skattefrit)		-338	-675	-1.013	-1.350					
<i>Ydelser før skat</i>	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4
Grundsats*	7.600	10.330	10.511	10.691	10.872	6.600	10.511	10.872	11.233	11.595
Uddannelseshjælp (uddannelsesparat)	6.410	12.821	12.821	12.821	12.821	6.410	8.973	8.973	8.973	8.973
Integrationsydelse	6.219	12.437	12.437	12.437	12.437	6.219	8.703	8.703	8.703	8.703
Forhøjet sats*	12.700	14.180	14.361	14.541	14.722	10.450	14.361	14.722	15.083	15.445
Kontanthjælp over 30 år eller uddannelseshjælp inkl. aktivitetstillæg	11.698	15.547	15.547	15.547	15.547	11.698	15.547	15.547	15.547	15.547

**Fritidstillæg inkl. evt. fradrag i ordinært børnetilskud er bruttificeret (opgjort efter skat), jf. ovenfor. Hjemmeboende får en særskilt sats på 2.550 kroner om måneden*